Tekst van drs. E.H.T.M. Nijpels, uitgesproken op de partijraad 17 november 1984 te Hoogeveen.

1. -We hebben turbulente weken achter de rug.

-U en met u vele anderen, hebben zich geërgerd aan de politieke gang van zaken de afgelopen weken in Den Haag.

-Ik kan me die ergenis voorstellen.

-Als gewoon lid van een afdeling zou ik me ook hebben afgevraagd waar ze in Den Haag nou allemaal mee bezig zijn.

2. De VVD is de afgelopen weken een aantal keren bewust, soms ook onbewust en ongewild in het nieuws gekomen.

Ik wil het begin van deze Partijraad graag aangrijpen om daarover verantwoording af te leggen.

Niet omachteraf alles goed te praten, wel om duidelijk te maken, wat de achtergronden waren van de zaken, die zo in de publiciteit zijn geweest en waar het verkeerd is gegaan.

De hand in eigen boezem steken is wellicht in de politiek geen populaire bez'igheid, maar ik wil dat vanochtend toch doen, omdat u daar recht op heeft.

3. Ik zal daarbij met name ingaan op de spreiding van de PTT en de kwestie van de twee-verdleners.

In de fraktie is afgesproken dat we tot publicatie niets over de RSV- enquete zullen zeggen.

Jan Kamminga kan daar vanuit zijn verantwoordelijkheid wel iets over zeggen.

h. De discussie over de spreiding van de PTT, die dinsdag in de Tweede Kamer definitief wordt afgerond, duurt nu al zo'n tien jaar.

In al die jaren hebben voorafgaande kabinetten de spreiding iedere keer herbevestigd, zonder daar overigens ooit de financiële consequenties van onder ogen te zien.

Met andere woorden, gedurende al die jaren is er nooit ook maar één cent gereserveerd.

5. Dit kabinet heeft voor het eerst die financiële concequenties wel onder ogen gezien en dat valt alleen maar te waarderen.

Als je een verantwoord financieel beleid wenst te voeren, dan is het verstandig ook de kosten van de plannen, die langer dan een kabinetsperiode lopen, onder ogen te zien.

Wat was het uitgangspunt van de VVD, van fraktie en bewindslieden voor de discussie zowel in het kabinet, als in de Kamer.

Een discussie overigens, die belast was met een zware hypotheek, omdat alle hoofdrolspelers van VVD-huize kwamen.

6. Uitgangspunt voor ons was, dat we en ons diende te houden aan de belofties, die aan het Noorden waren gedaan en dat de spreiding geen onaanvaardbare schade zou mogen toebrengen aan het PTT-bedrijf.

Het is duidelijk, dat tussen die twee uitgangspunten sprake is van een spanning en de kunst was om daartussen het juiste midden te vinden.

Over beloftes wordt wel eens gezegd, dat je die in veranderende tijden opnieuw moet bezien.

Ik stel daar tegenover dat de spreiding van de PTT niet zomaar een belofte is.

In ons verkiezingsprogramma van I981 hebben we dat punt na ampele discussie vastgelegd.

In 1982 is het herbevestigd in het toenmalige programma.

En als uitvloeisel van de verkiezingsprogramma's van CDA en VVD is de spreiding opgenomen in het regeerakkoord van dit kabinet en dat regeerakkoord heeft de VVD in een openbare partijraadsvergadering besproken.

7. De VVD, die zich altijd laat voorstaan op het nakomen van beloftes, zou haar geloofwaardigheid in het Noorden volledig hebben verloren als de spreiding was stopgezet.

Daar staat tegenover dat niemand het Westen van ons land het recht mag ontzeggen om op te komen voor de eigen belangen, want natuurlijk het werkgelegenheidsbeeld in Zuid-Holland van nu valt niet te vergelijken met dat van 10 jaar geleden, toen de spreidingsbeslissing viel.

Ook mag niemand de ogen sluiten voor de bedrijfsmatige kant van de zaak.

De toekomstkansen van het tele-communicatie-deel van de PTT worden in de komende jaren bepaald.

En Nederland mag en kan zich geen enkele achterstand veroorloven in die technologische race.

8. Als u dit allemaal overziet, dan zal het u niet verwonderen, dat de VVD in de hele PTT-kwestie een groot risico liep om met de vingers tussen de deuren te komen.

Daarom ook heeft de top van de partij. Jan Kamminga, Guus Zoutendijk,

Gijs van Aardenne en ikzelf zich tot het uiterste ingespannen om tot een aanvaardbaar compromis te komen.

En dat naar alle kanten evenwichtige voorstel uiteindeiijk in grote
lijnen door het kabinet gesanctioneerd.
Voor de fraktie daarom ook alle reden om zich vierkant achter de betrokken bewindsiieden en hun voorstel op te stellen.
Waarom?
Omdat in het plan zowel de belofte aan het Noorden in belangrijke mate wordt ingelost, immers Groningen wordt besliscentrum voor de PTT.
En omdat ook recht wordt gedaan aan een goed bedrijfsmatig functioneren van belangrijke onderdelen van de PTT.
Helaas werd dit compromis, waar de VVD als geheel zo goed uit was gekomen verdrongen door negatieve publiciteit, als gevolg van een discussie tussen twee partijgenoten.
Dat was onnodig en jammer, maar het verheugd mij des te meer dat mevrouw Smit en de heer Vonhoff mij gisteravond hebben verzocht u te laten weten dat hun persoonlijke onenigheid is opgelost en dus tot het verleden behoort.
Beiden hebben de overtuiging dat er een gezonde zakelijke basis is gevonden om de uitwerking van het kabinetsbesluit positief en constructief tot een goed einde te brengen.

9. Het tweede onderwerp dat tot veel en vooral veel slechte publiciteit heeft geleid is het punt van de tweeverdieners.

Ook bij dit onderwerp wil ik de feiten nog eens op een rijtje zetten en roep ik het verleden nog eens even in herinnering.
Op de jaarvergadering van de VVD in maart van dit jaar is er nog al wat kritiek gekomen op de steun die de frakties in de Eerste en Tweede Kamer hebben gegeven aan de eerte twee wetsontwerpen met betrekking tot de tweeverdieners

Dat tweede wetsontwerp kreeg zelfs In de Eerste Kamer niet de volledige steun van de VVD-fraktie, 7 VVD-senatoren stemden tegen, waaronder fraktievoorzitter G. Zoutendijk.
De boodschap van de jaarvergadering aan bewindslieden en frakties was duidelijk:
zorg ervoor dat het wetsontwerp over de derde fase er evenwichtiger uit komt te zien dan de voorafgaande twee.
Het was daarbij de kunst om het juiste evenwicht te vinden tussen CDA- uitgangspunt, waarbij de gezinsdraagkracht centraal staat en de VVD- opvatting, waarin vooral wordt gekeken naar de draagkracht van het individu.

!n het wetsontwerp was dat evenwicht met veel kunst- en vliegwerk gereali seerd.
Het was, zoals minister Ruding het uitdrukte een broos compromis, een bouwwerk dat in elkaar zou kunnen storten, als er een steen uitgehaald werd.
Daarbij moet ook bedacht worden dat de tweeverdieners in zo'n twee jaar tijd al zo'n H miljard gulden moeten inleveren.
De VVD ging er, net zoals de staatssecretaris van Financiën, Henk Koning, van uit, dat kabinet en coalitie-partners aan dit broose compromis politiek gebonden waren en dat was ook de reden waarom wij ons sterk maakten voor het kabinetsvoorstel om de arbeidstoeslag op ƒ 425,= te stellen en niet op ƒ 350,=, zoals onze coalitie-partner wilde
Verlaging van de arbeidstoeslag zou immers opnieuw een belastingverzwaring van 100 miljoen gulden hebben betekend en daar voelden wij met het kabinet niets voor.
Dat fraktiestandpunt was overigens in nauw overleg met onze vice-premier en de staatssecretaris van Financiën tot stand gekomen.
En hoewel het dus niet ging, ik zeg dat heel nadrukkelijk, om een plotselinge ingeving van de fraktie, denk ik toch, dat wij er niet verstandig aan hebben gedaan deze zaak hoog op te spelen.
De indruk, die is gewekt, namelijk ruziën om een dubbeltje per dag en dat nota bene in een crisisachtige sfeer, heeft het beeld van de coalitie en van de VVD weinig goed gedaan.
Ik zeg u ronduit dat wij wijzer hadden moeten zijn en zowel mijn collega de Vries van het CDA en ik betreuren, die gang van zaken in hoge mate.
Politiek verschil van mening is niet erg, uiteindelijk gaat het ook in de coalitie om partijen met verschillende opvattingen, maar dat mag geen excuuS vormen om dat te laten gebeuren, wat we bij de tweeverdieners hebben gezien.
Waar het nu om gaat is om de vraag wat wij van die afgelopen weken hebben geleerd.
Het is mij duidelijk dat de partij verwacht dat:

- we vechten voor de liberale idealen
- dat we pal staan achter de uitvoering van het regeerakkoord
- dat we ons hard maken voor het beleid, dat nu wordt gevoerd.
- maar ook dat dat dient te gebeuren op een zakelijke en evenwichtige wijze

10. En ondanks die vervelende zaken van de afgelopen weken is er toch genoeg reden om optimistisch te zijn en te blijven.

Het kabinetsbeleid, zoals dat in het regeerakkoord was uitgestippeld werkt en de liberale

invloed daarop is onmiskenbaar.
Kijk naar de werkloosheid, die deze maand is gedaald.
Kijk naar het beleid van de minister van Binnenlandse Zaken, die op hoofdpunten een akkoord bereikte met de ambtenaren-bonden
Kijk naar het politie en justitie-beleid van onze liberale bewinds- lieden

- er komt in I985 meer politie
- en het cellen tekort wordt krachtig aangepakt.

Kijk naar onze minister van ontwikkelingssamenwerking, die ontwikkelingshulp nuttiger wil besteden en ontwikkelingssamenwerking en bedrijfsleven niet als tegenpolen ziet.
Dit zijn slechts een paar punten, die aangeven dat het beleid op tal van onderdelen de goede richting ingaat.
Daarom ook moeten we ons niet van de wijs laten brengen door suggesties over andere coalities na de verkiezingen van 1986.
Ik ben daarover volstrekt helder, dit beleid, het beleid van CDA en VVD, zal voor ons inzet worden bij de verkiezingen van 1986.
En dit beleid zal ons land ook na 1986 in het goede spoor terug kunnen brengen.

11. De liberale energie, die spreekt uit het verkiezingsresultaat van 1982, zullen we moeten aanwenden voor de hoofdpunten, die het waard zijn.

1986 is ons doel, in 1985 zetten we de stappen op weg naar dat doel
Samen aan het werk en doen wat nodig is, zijn meer dan ooit uitgangspunten die al onze aandacht vragen.
Die inzet kunt u onyoorwaardelijk van de fraktie en van mij verwachten.